

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 35¹ IR 51 STRAIPSNŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP- 794“ PROJEKTO “
(TAP-21-1736); TAIS 21-32528 (2)

2021-12-07 Nr. NV-3165

Vilnius

Projekto rengėjas - Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą **nepritarti** Seimo narių grupės (K. Vilkausko, O. Leiputės, V. Kanopos) siūlymui pakeisti Vietos savivaldos įstatymo (toliau – įstatymas) 35¹ straipsnį ir papildyti 51 straipsnį nauja 4 dalimi.

Dabartinė situacija. 2021 m. spalio 1 d. Seimo valdybos sprendimu Nr. SV-S-224 Vyriausybės buvo paprašyta pateikti išvadas dėl įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-794.

Įstatymo projektu siūloma:

- įteisinti „dalyvaujamojo biudžeto priemonę“ kaip naują privalomą savivaldybių biudžetų dedamąjį elementą, siekiant, kad būtų sudarytos įstatyminės prielaidos skatinti bendruomeniškumą, skaidrumą, pasitikėjimą valdžios institucijomis.
- papildyti 51 straipsnį nauja 4 dalimi, numatant, kad dalis savivaldybės biudžeto būtų planuojama taikant **dalyvaujamojo biudžeto** priemonę, **privalomai** nustatant, kad, sudarant savivaldybės biudžetą, **ne mažiau kaip 0,1 procento** savivaldybės asignavimų būtų suplanuojama taikant dalyvaujamojo biudžeto priemonę;
- įpareigoti Vyriausybę ar jos įgaliotą valstybės instituciją patvirtinti dalyvaujamojo biudžeto priemonės taikymo tvarkos **pavyzdinį aprašą**;
- pakeisti Vietos savivaldos įstatymo 35¹ straipsnio 1 dalį, nustatant, kad išplėstinė seniūnaičių sueiga organizuojama ir sprendžiant klausimus, susijusius su dalies savivaldybės biudžeto asignavimų suplanavimu ateinantiems biudžetiniams metams, taikant dalyvaujamojo biudžeto priemonę.

Projekto esmė. Projektu siūloma **nepritarti** įstatymo projektui XIVP-794, dėl šių priežasčių:

- siūlymas nustatyti **privalomą pareigą** savivaldybių taryboms ne mažiau kaip 0,1 proc. savivaldybės biudžeto skirti „dalyvaujamojo biudžeto“ priemonėms, **pažeistų** savivaldybių tarybų iš Konstitucijos kylančią **kompetenciją** sudaryti ir tvirtinti savo biudžetą (Konstitucijos 127 str. 1 d. numatyta, kad Lietuvos biudžetinę sistemą sudaro savarankiškas Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, taip pat **savarankiški vietos savivaldybių biudžetai**. Konstitucijos 121 str. 1 d. nustatyta, kad savivaldybės pačios sudaro ir tvirtina **savo biudžetą**.);
- šiuo metu teisės aktuose **nėra apibrėžta sąvoka** „dalyvaujamasis biudžetas“, neaiškus dalyvaujamojo biudžeto priemonės turinys ir taikymas;

- vienas iš vietos savivaldos principų, įtvirtintų Vietos savivaldos įstatymo 4 str. 9 p., yra „savivaldybės **gyventojų dalyvavimas** tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus. Savivaldybės sudaro sąlygas vietos gyventojams tiesiogiai dalyvauti planuojant ir įgyvendinant savivaldybės sprendimus. VŠĮ „Transparency International“ Lietuvos skyriaus 2021 m. apžvalgos rezultatai rodo, kad „dalyvaujamojo biudžeto“ priemonės jau dabar taiko kas trečia savivaldybė, esant savivaldybės bendruomenių ar savivaldybės tarybos iniciatyvoms ir siekiant įtraukti gyventojus į sprendimų priėmimą, diskusijų skatinimą siekiant geresnio ir skaidresnio vietos reikalų tvarkymo. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad dalyvaujamas biudžetas nėra vienintelė gyventojų dalyvavimo sprendžiant viešuosius reikalus forma, todėl svarstyti siekis ją paversti privaloma ir įtvirtinti įstatyme;
- projekto aiškinamajame rašte neatskleista **kokiu pagrindu ir/ar paskaičiavimais** sudarant savivaldybės biudžetą siūloma nustatyti ne mažiau kaip 0,1 procento savivaldybės biudžeto asignavimų suplanuojama taikant „dalyvaujamojo biudžeto priemonę“.

Derinimas. Projektas be pastabų suderintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų neturi. (2021 m. gruodžio 6 d. išvada NV-3142)

Atitikimas Vyriausybės programai. Projektas Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Vyriausybės išvada Seimui turėjo būti pateikta 2021 m. spalio 19 d.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Rasa Liutkevičienė

Rasa Dalia Liutkevičienė, tel. +37070663764, el. p. rasa.liutkeviciene@lr.lt